

Javne nabavke

Utvrđivanje kriterija za dodjelu ugovora

SADRŽAJ

- [Širi kontekst](#)
- [Primjena kriterija koji se odnosi isključivo na cijenu](#)
- [Metode koje se koriste za utvrđivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta](#)
- [Krovna strategija za primjenu kriterija za dodjelu ugovora: kontrolna lista](#)
- [Dodatne informacije](#)

Objavljivanje odobrila Karen Hill, rukovoditeljica programa SIGMA

Širi kontekst

Kriteriji za dodjeljivanje ugovora predstavljaju osnovu na kojoj javni naručilac bira najbolju ponudu i dodjeljuje ugovor. Javni naručilac te kriterije mora utvrditi unaprijed i njima se ne smije ugrožavati sloboda konkurencije.

Direktivom o javnom sektoru iz 2004.¹ javnim naručiocima je bilo dozvoljeno da javni ugovor dodijele na osnovu:

- kriterija najniže cijene, ili
- kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, pri čemu su se primjenjivali dodatni kriteriji uz kriterij cijene ili umjesto njega.

Javni naručiocima su mogli slobodno da biraju između ove dvije opcije. Samo u ograničenom broju slučajeva, poput korištenja varijanti i provedbe postupka konkurentnog dijaloga, Direktivom iz 2004. godine zahtijevana je obavezna upotreba kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

Ovaj pristup je izmijenjen Direktivom o javnom sektoru iz 2014. („Direktiva“),² kojom je mnogo veći naglasak stavljen na ocjenu ponuda na osnovu kriterija koji se ne odnose isključivo na cijenu. Shodno tome, Direktivom se od javnih naručilaca zahtijeva da odluku o dodjeli ugovora donesu na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude. Bez obzira na to koji se činioci uzimaju u obzir, ugovor bi se trebao dodijeliti ponuđaču koji podnese ekonomski najpovoljniju ponudu. U svakom slučaju, i dalje je dozvoljena upotreba kriterija isključivo zasnovanog na cijeni, mada države članice mogu da ograniče njegovu primjenu.

Koncept ekonomski najpovoljnije ponude može se objasniti kao ponuda koja je ekonomski najpovoljnija iz perspektive javnog naručioca. Ona se utvrđuje na osnovu cijene ili troška (korištenjem pristupa analize isplativosti, poput utvrđivanja troškova životnog ciklusa, tzv. *life-cycle costing*) ili najboljeg odnosa cijene i kvaliteta. U ovom drugom slučaju, navedeni odnos se utvrđuje na osnovu kriterija vezanih za predmet javne nabavke, uključujući i njegove kvalitativne, ekološke i/ili socijalne aspekte. „Najbolji odnos cijene i kvaliteta“ iz Direktive predstavlja ekvivalent „ekonomski najpovoljnije ponude“ iz Direktive iz 2004.

Da rezimiramo, ekonomski najpovoljnija ponuda je sada jedini kriterij za dodjelu ugovora. U primjeni ovog kriterija moguća su tri različita pristupa:

- isključivo cijena;
- isključivo trošak – uz primjenu pristupa isplativosti, poput utvrđivanja troškova životnog ciklusa;
- najbolji odnos cijene i kvaliteta.

Koji god da se pristup primijeni, u ocjenu ponuda bi uvijek trebao biti uključen ekonomski element.

Element troška može se uvesti u vidu fiksnog troška ili cijene na osnovu koje se dobavljači nadmeću samo u pogledu kriterija kvaliteta.

Javni naručiocima najčešće imaju slobodu da biraju između tri gore navedene metode, osim u slučaju konkurentnog dijaloga i partnerstva za inovacije, gdje bi trebalo primjenjivati kriterij najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta. Države članice mogu propisati da javni naručiocima ne smiju koristiti samo cijenu ili samo trošak kao isključivi kriterij za dodjelu ugovora, ili mogu

¹ Direktiva 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za zaključivanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci dobara i ugovora o javnim uslugama od 31. marta 2004.

² Direktiva 2014/24/EU o javnim nabavkama i stavljanju van snage Direktive 2004/18/EZ od 26. februara 2014.

ograničiti primjenu tih kriterija na određene kategorije javnih naručilaca ili određene vrste ugovora.

U slučaju postupaka javne nabavke kod kojih postoji obaveza objavljivanja obavještenja o nadmetanju, javni naručilac u obavještenju o nadmetanju mora najaviti da li će koristiti pristup samo cijene, samo troška ili najboljeg odnosa cijene i kvaliteta. Kod pristupa najboljeg odnosa cijene i kvaliteta, kriterij koji će se koristiti trebao bi biti objelodanjen ili u obavještenju o nadmetanju ili u tenderskoj dokumentaciji. Direktivom su propisana opća pravila vezana za utvrđivanje konkretnih kriterija koji se mogu primjenjivati ako se koristi pristup najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta, kao i obaveze objelodanjivanja kriterija za odabir ponude koja predstavlja najbolji odnos između cijene i kvaliteta. Glavni cilj zakonodavca Evropske unije (EU) jeste da se osigura da trgovina unutar EU ne bude ograničena diskriminativnim kriterijima dodjele ugovora.

Pri utvrđivanju kriterija za dodjelu ugovora, javni naručilac mora poštovati opća načela zakona i Ugovora,³ a naročito da osigura sljedeće:

- **jednak tretman i odsustvo diskriminacije**, što znači da kriteriji za dodjelu ugovora moraju biti nediskriminativni i da se njima ne smije narušavati sloboda konkurencije;
- **transparentnost**, što znači da kriteriji za dodjelu ugovora moraju biti utvrđeni unaprijed i da ponuđači moraju biti adekvatno informirani o njima. Svrha utvrđivanja i formalnog objavljivanja kriterija za dodjelu ugovora koji će se primjenjivati je da se osigura da:
 - ponuđači mogu da pripreme svoje ponude na adekvatan način i da pritom zadovolje navedene prioritete javnog naručioca;
 - javni naručilac ocijeni ponude na transparentan i pouzdan način i što je objektivnije moguće;
 - relevantni akteri, poput organa za reviziju, organa za zaštitu prava ponuđača, drugih državnih organa i privrednih subjekata, mogu da prate tok postupka u cilju sprečavanja primjene diskriminativnih ili nedopuštenih kriterija za dodjelu ugovora.

Primjena kriterija koji se odnosi isključivo na cijenu

U slučaju da se javni naručilac opredijeli za primjenu kriterija ekonomski najpovoljnije ponude na osnovu isključivo cijene, ugovor se dodjeljuje ponuđaču koji je ponudio najnižu cijenu i čija ponuda ispunjava uslove. Cijena je jedini činilac koji se uzima u obzir prilikom odabira najbolje ponude koja zadovoljava uslove. Primljene ponude se ocjenjuju prema utvrđenim specifikacijama, po sistemu „položio–nije položio“. Kod ovog pristupa ne primjenjuje se analiza troškova niti se razmatraju pitanja kvaliteta.

Ograničenja kriterija koji se odnosi isključivo na cijenu: Ovaj kriterij je koristan zbog svoje jednostavnosti i brzine kojom se može primijeniti, ali ima i određena ograničenja, između ostalog:

³ Ugovor o funkcioniranju Evropske unije – prečišćena verzija Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, „Službeni list Evropske unije“ („SLEU“), C 326, 26. oktobar 2012. Ugovor se u informativnim dokumentima o javnim nabavkama naziva „UFEU“ ili „Ugovor“.

- Njime se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir pitanja kvaliteta. Pored činilaca kvaliteta ugrađenih u specifikacije, koje moraju da zadovolje sve ponude, kvalitet onoga što se nabavlja ne podliježe ocjeni.
- Njime se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir inovacije i inovativna rješenja. Ponude koje ispunjavaju zadate uslove smatraju se prihvatljivim.
- Kada je riječ o predmetima nabavke sa dužim vijekom eksploatacije, ovom metodom se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir troškove životnog ciklusa predmeta javne nabavke. Kada se koristi kriterij najniže cijene, u razmatranje se uzimaju samo neposredni troškovi nabavke odnosno inicijalna nabavna cijena u okviru zadatih specifikacija.

Metode koje se koriste za utvrđivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta

Kada se koristi pristup najpovoljnije ponude prema kriteriju najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta, javni naručilac može uzeti u obzir i druge kriterije pored – ili umjesto – cijene, poput kvaliteta, roka isporuke i poslijeprodajnog servisa. Javni naručilac svakom odabranom kriteriju pripisuje relativni ponder koji odražava njegov relativni značaj. Svrha najboljeg odnosa cijene i kvaliteta je da se utvrdi koja ponuda predstavlja najbolju vrijednost za uloženi novac.

Vrijednost za novac: Izrazom „vrijednost za novac“ označava se optimalna kombinacija različitih kriterija koji se odnose na troškove i druge činioce i kojima se zajedno ispunjavaju zahtjevi javnog naručioca. Međutim, elementi koji predstavljaju optimalnu kombinaciju ovih različitih kriterija razlikuju se od jednog do drugog postupka javne nabavke i zavise od izlaznih činilaca koje u konkretnom postupku javne nabavke zahtijeva javni naručilac.

Konceptom vrijednosti za novac prepoznaje se činjenica da dobra, radovi i usluge nisu homogeni i da se razlikuju u pogledu kvaliteta, izdržljivosti, dugovječnosti, dostupnosti i drugih kupoprodajnih uslova. Svrha zahtijevanja vrijednosti za novac jeste u tome da bi javni naručioc trebali nastojati da pribave optimalnu kombinaciju elemenata kojima se zadovoljavaju njihove potrebe. Stoga se različite osobine, poput intrinzičkih troškova, dugovječnosti i izdržljivosti ponuđenih dobara, ocjenjuju u odnosu na njihovu cijenu. Može biti prihvatljivije platiti više za proizvod sa niskim troškovima održavanja nego platiti manje za jeftiniji proizvod čiji su troškovi održavanja viši.

Prednosti metode najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta: Najbolji odnos između cijene i kvaliteta ima više prednosti nad metodom isključivo cijene, i to su naročito:

- Njome se javnim naručiocima omogućava da uzmu u obzir pitanja kvaliteta. Najbolji odnos cijene i kvaliteta se najčešće koristi kada je javnom naručiocu važan kvalitet.
- Njome se javnim naručiocima omogućava da u obzir uzmu i inovacije ili inovativna rješenja. To je naročito bitno za mala i srednja preduzeća, koja su izvor inovacija i značajnih aktivnosti istraživanja i razvoja.
- Kada predmet nabavke ima duži vijek eksploatacije, ovom metodom se javnom naručiocu omogućava da uzme u obzir troškove životnog ciklusa kupljene opreme, a ne samo neposredne troškove nabavke odnosno inicijalnu nabavnu cijenu u okviru zadatih specifikacija.

Koji kriteriji se mogu koristiti za utvrđivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta?

Javni naručilac može uzeti u obzir različite kriterije kod utvrđivanja najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta.

U Direktivi se navodi *ilustrativan* spisak ovih kriterija, i to:

- kvalitet, uključujući i tehničku vrijednost;
- estetske i funkcionalne osobine;
- dostupnost;
- rješenje za sve korisnike;
- društvene, ekološke i inovativne osobine;
- trgovanje i uslove trgovanja;
- organizaciju, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažovanog na izvršenju određenog ugovora, ako kvalitet angažovanog osoblja može značajno uticati na stepen uspješnosti izvršenja ugovora;
- poslijeprodajne usluge i tehničku podršku;
- uslove isporuke, poput datuma isporuke, načina isporuke i roka isporuke odnosno roka izvršenja.

Budući da je ovaj spisak samo ilustrativan, na javnom naručiocu je da ustanovi kriterije koji će se primjenjivati za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude iz njegove perspektive, uzimajući u obzir konkretne okolnosti svakog slučaja i unutar određenih zadatah granica.

Kriteriji za dodjelu ugovora mogu se podijeliti na dvije široke kategorije: kriterije **vezane za troškove** i kriterije koji **nisu vezani za troškove**.

Kriteriji vezani za troškove: Kriteriji vezani za troškove, također nazvani i ekonomski kriteriji, omogućavaju javnom naručiocu da odredi finansijske troškove kupovine predmeta nabavke, kao i troškove njegovog korištenja i eksploatacije.

Troškovi životnog ciklusa

Troškovi životnog ciklusa su troškovi dobara, radova ili usluga tokom trajanja njihovog životnog ciklusa. U najširem značenju, troškovi životnog ciklusa podrazumijevaju sve troškove koje javni naručilac snosi tokom:

- nabavke
- radnog vijeka
- stavljanja van upotrebe (primjera radi, odlaganje).

Troškovi životnog ciklusa mogu biti „jednokratni“ ili „tekući“. **Jednokratni troškovi** se plaćaju samo jednom pri kupovini predmeta nabavke, i obuhvataju inicijalnu cijenu, troškove kupovine i instalacije, troškove uvodne obuke za korištenje i troškove odlaganja. **Tekući troškovi** se plaćaju tokom životnog ciklusa predmeta nabavke. Oni zavise od dugovječnosti tog predmeta i najčešće se povećavaju sa protokom vremena. Tekući troškovi obuhvataju naknade za servisiranje i održavanje, popravke, potrošni materijal, rezervne dijelove i potrošnju energije.

Za više informacija vidjeti Informativni dokument SIGMA o javnim nabavkama br. 34, *Utvrđivanje troškova životnog ciklusa*.

Kriteriji koji nisu vezani za troškove: Kriteriji koji nisu vezani za troškove odnose se na ključne zahtjeve vezane za kvalitet i ispunjenost uslova iz specifikacija. Među primjerima kriterija koji nisu vezani za troškove su i sljedeći:

- **kvalitet** – osobine kvaliteta koje predmet nabavke mora da zadovolji, poput broja strana koje štampač može da odštampa u minuti ili izdržljivost tog štampača;
- **tehnička vrijednost** – da li je predmet nabavke adekvatan namjeni i koliko dobro obavlja svoj posao;
- **estetske i funkcionalne osobine** – kako predmet nabavke izgleda, kakav utisak odaje i koliko je jednostavan za korištenje;
- **datum isporuke** – garantovani rok između naručivanja i isporuke i sposobnost dobavljača da ispuni taj rok;
- **poslijeprodajne usluge** – podrška koja je javnom naručiocu potrebna i dostupna poslije potpisivanja ugovora.

Potkriteriji: Javni naručilac također može odlučiti da kriterije odabrane za određivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta dodatno podijeli na potkriterije. Ovi potkriteriji ukazuju na konkretne činioce koje javni naručilac uzima u obzir u okviru određenog kriterija.

Postoje li ograničenja diskrecionog prava javnog naručioca u pogledu utvrđivanja kriterija koji se primjenjuju za određivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta?

U Direktivi se spominje ponuda koja je ekonomski najpovoljnija „iz perspektive javnog naručioca“, čime se naglasak stavlja na diskreciono pravo javnog naručioca da bira kriterije koji će se primijeniti. Međutim, postoji nekoliko ograničenja koja važe za to diskreciono pravo:

- Odabrani kriteriji moraju biti vezani za predmet javnog ugovora o kojem je riječ.
- Cilj odabranih kriterija mora biti utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude i oni se ne mogu primjenjivati u druge svrhe.
- Odabrani kriteriji moraju biti objektivni i podložni objektivnoj kvantifikaciji.

Kako bi se garantovala objektivnost kriterija koji će se primjenjivati, i kako bi se spriječilo da javni naručioci dobiju neograničenu slobodu izbora, ovi kriteriji se moraju formulirati na precizan i, koliko god da je to moguće, mjerljiv način. Ponuđači bi trebali biti u stanju da ponude pripreme tako da one odražavaju način na koji će se ponude ocjenjivati/evaluirati.

Najbolji odnos između cijene i kvaliteta i specifikacije ugovora: nekoliko bitnih napomena

U praksi, kriteriji koje javni naručilac može primijeniti da odredi najbolji odnos između cijene i kvaliteta moraju se odabrati tako da odgovaraju specifikacijama ugovora. Trebalo bi definirati kriterije za sve specifikacije koje podliježu evaluaciji.

Priprema specifikacija i definiranje kriterija koji će se primjenjivati za određivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta idu ruku pod ruku. Specifikacije ugovora se ne mogu pripremiti bez uzimanja u obzir kriterija koji će se primijeniti, i obratno, kriteriji koji će se primijeniti ne mogu se utvrditi bez uzimanja u obzir specifikacija ugovora.

Kada se koristi najbolji odnos između cijene i kvaliteta, javni naručilac najčešće mora odlučiti da primijeni jedan od sljedeća dva pristupa:

- Javni naručilac može odlučiti da utvrdi minimum obaveznih specifikacija koje moraju da zadovolje sve ponude, a ponude će se ocjenjivati na osnovu sistema „položio–nije položio“, pa će se potom poeni pripisivati ponudama koje prođu dalje. Ocjene će odražavati mjeru u kojoj ponuda premašuje minimum specifikacija.
- Javni naručilac može odlučiti da, uz ili umjesto obaveznih specifikacija, utvrdi specifikacije koje ne podrazumijevaju primjenu minimalnog „praga“, a ponude će se ocjenjivati na osnovu mjere u kojoj zadovoljavaju uslove javnog naručioca. U tom slučaju prihvatljiva su određena odstupanja u pogledu stepena zadovoljenosti uslova.

Koje se metode mogu koristiti za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude?

Metode ili metodologije za primjenu odabranih kriterija predstavljaju „sisteme“ koje javni naručilac može iskoristiti za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude.

- **Ponderisanje:** Direktivom se od javnog naručioca zahtijeva da utvrdi relativne pondere koje pripisuje svakom kriteriju u cilju određivanja ekonomski najpovoljnije ponude.

Sistemom ponderisanja javni naručilac obavještava ponuđače koji relativni značaj pripisuje svakom odabranom kriteriju, a time se ponuđačima omogućava da pripreme adekvatnije ponude. Istovremeno, javni naručilac sistemom ponderisanja ograničava mogućnost za donošenje arbitrarnih odluka tokom postupka ocjene ponuda.

Javni naručilac može da izrazi relativne pondere pripisane kriterijima tako što će definirati raspon sa „odgovarajućim“ maksimumom. Taj raspon mora biti odgovarajući u smislu da ne smije biti do te mjere širok (na primjer, između 10 i 90 posto) da se time prekrši načelo transparentnosti i da se potencijalnim ponuđačima zapravo ne ukaže na stvarni značaj koji javni naručilac pripisuje svakom primijenjenom kriteriju.

Ponderisanje različitih kriterija koji se primjenjuju za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude mora se izvršiti uz dužnu pažnju. Neadekvatno ponderisanje će izazvati probleme kod ocjene ponuda i može značiti da se neće izabrati ponuda koja predstavlja najbolju vrijednost za novac.

- **Redoslijed po značaju:** U slučaju da ponderisanje nije moguće iz dokazivih razloga, javni naručilac mora da navede primijenjene kriterije redoslijedom po značaju. Jedan od razloga da ponderisanje možda neće biti moguće jeste i složenost ugovora.

Obaveze objelodanjivanja informacija u pogledu kriterija koji će se primijeniti za određivanje najboljeg odnosa između cijene i kvaliteta i u pogledu metoda za njihovu primjenu: Javni naručilac mora, u obavještenju o nadmetanju ili tenderskoj dokumentaciji, ili, kod konkurentnog dijaloga, u opisnom dokumentu, da navede:

- kriterije koji predstavljaju ekonomski najpovoljniju ponudu,
- njihove relativne pondere ili spisak tih kriterija redoslijedom po značaju (u slučaju da javni naručilac smatra da ponderisanje nije moguće).

Osim ovih izričitih obaveza objelodanjivanja informacija, Direktivom se od javnog naručioca ne traži izričito da unaprijed formulira detaljnu metodologiju za ocjenu ponuda. Međutim, u slučaju da je javni naručilac unaprijed formulirao detaljnu metodologiju za ocjenu ponuda, takva metodologija mora biti detaljno objelodanjena ponuđačima.

Tenderska dokumentacija treba da bude što transparentnija, što se može omogućiti pružanjem jasnih informacija o tome kako će se provesti postupak ocjene i o svim činiocima koji će se uzeti u obzir (uključujući i njihove relativne pondere), kao i o metodologijama koje će se primijeniti za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude.

Te informacije ne samo što će pomoći potencijalnim ponuđačima da pripreme ponude kojima će bolje odgovoriti na zahtjeve javnog naručioca, već će se cijeli postupak prikupljanja ponuda, uključujući i njihovu ocjenu, učiniti transparentnijim. Time će se također omogućiti relevantnim akterima (a naročito ponuđačima, organima za reviziju i drugim državnim organima) da prate postupak prikupljanja ponuda kako bi utvrdili u kojim su eventualnim situacijama kriteriji ili metodologije za ocjenu razvijeni i/ili primijenjeni na diskriminatoran način.

Upozorenje – promjena objavljenih kriterija za dodjelu ugovora tokom postupka prikupljanja ponuda: Objavljeni kriteriji za dodjelu ugovora se ni u kom slučaju ne smiju mijenjati ili stavljati van snage (to obuhvata i njihove relativne pondere, moguće potkriterije i njihove relativne pondere, kao i moguću detaljniju metodologiju ocjene koja je objavljena). U ovoj fazi oni se moraju primijeniti takvi kakvi jesu.

Krovna strategija za primjenu kriterija za dodjelu ugovora

Krovna strategija u pogledu kriterija za dodjelu ugovora koji će se primijeniti treba se definirati prije raspisivanja poziva za prikupljanje ponuda. U sljedećoj kontrolnoj listi navodimo neke od osnovnih pitanja na koje javni naručilac treba odgovoriti pri definiranju svoje krovne strategije:

- 1) U slučaju kada postoji izbor, odlučiti o tome koji kriterij za dodjelu ugovora će se primijeniti: kriterij isključivo zasnovan na cijeni, kriterij isključivo zasnovan na troškovima ili kriterij najboljeg odnosa cijene i kvaliteta.
- 2) Ako se odabere kriterij najboljeg odnosa cijene i kvaliteta, utvrditi:
 - a) pojedinačne kriterije koji će se primjenjivati i njihove relativne pondere (odnosno njihov redoslijed po značaju u slučaju da pondere nije moguće pripisati iz dokazivih razloga);
 - b) potkriterije i njihove relativne pondere u okviru pondera pripisanog tom pojedinačnom kriteriju, u slučaju da je donesena odluka da se svaki kriterij podijeli na potkriterije;
 - c) detaljniju metodologiju ocjene, u slučaju da je donesena odluka da se takva metodologija primijeni, kao i njenu jasnu definiciju.
- 3) Utvrditi, u skladu sa odredbama relevantnih propisa, gdje i kako bi trebalo objelodaniti sljedeće elemente:
 - a) primjenu kriterija isključivo zasnovanog na cijeni, kriterija zasnovanog na troškovima ili kriterija najboljeg odnosa cijene i kvaliteta, već prema konkretnom slučaju;
 - b) u slučaju da je odabran kriterij najboljeg odnosa cijene i kvaliteta:
 - (i) pojedinačne kriterije koji će se primjenjivati i njihove relativne pondere (odnosno njihov redoslijed po značaju u slučaju da pondere nije moguće pripisati iz dokazivih razloga);
 - (ii) potkriterije i njihove relativne pondere u okviru pondera pripisanog tom pojedinačnom kriteriju, u slučaju da je donesena odluka da se svaki kriterij podijeli na potkriterije;
 - (iii) metodologiju za ocjenu ponuda, ako je definirana.

Komunalne djelatnosti

U Direktivi o komunalnim djelatnostima iz 2014. („Direktiva o komunalnim djelatnostima“)⁴ primjenjuje se isti pristup kao u Direktivi o javnom sektoru; njome se od javnih naručilaca zahtijeva da ugovore dodjeljuju na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude.

Definicija ekonomski najpovoljnije ponude, u skladu sa članom 82 Direktive o komunalnim djelatnostima, suštinski je ista kao ona navedena u Direktivi, osim što je u ovom slučaju unesena dodatna odredba prema kojoj je među primjere dopuštenih kriterija uvršteno i pozivanje na „obaveze u pogledu rezervnih dijelova i sigurnosti snabdijevanja“ [član 82, stav (2), tačka (c)].

⁴ Direktiva 2014/25/EU o javnim nabavkama subjekata koji posluju u sektorima vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i stavljanju van snage Direktive 2004/17/EZ od 26. februara 2014.

Dodatne informacije

Publikacije

SIGMA (2015), *Public Procurement Training Manual* [Priručnik iz oblasti javnih nabavki] – modul E4, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>

SIGMA (2014), *Selected Judgements of the Court of Justice of the European Union on Public Procurement (2006–2014)* [Odabrane presude Suda pravde Evropske unije u oblasti javnih nabavki (2006–2014)], OECD Publishing, Paris,

<http://www.sigmaweb.org/publications/Judgements-CourtJustice-2Sept2014-Bosnian.pdf>

Informativni dokumenti o javnim nabavkama

<http://www.sigmaweb.org/publications/key-public-procurement-publications.htm>

SIGMA (2016), *Life-cycle costing* [Utvrđivanje troškova životnog ciklusa], Brief 34, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Tender Evaluation and Contract Award* [Ocjenjivanje ponuda i dodjela ugovora], Brief 9, OECD Publishing, Paris

Drugi izvori

Odabrana sudska praksa Suda pravde Evropske unije: 31/87 *Beentjes*, C-513/99 *Concordia Bus Finland*, C-19/00 *SIAC Construction*, C-315/01 *GAT*, C-448/01 *EVN AG i Wienstrom GmbH protiv Republike Austrije*, C-532/06 *Lianakis i ostali*, C-46/15 *Ambisig*, http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/